

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 24 listopada 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. odmówił K. W. prawa do emerytury. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, iż ubezpieczony nie wykazał jako warunku koniecznego do przyznania prawa do świadczenia co najmniej 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, bowiem wnioskodawca udokumentował jedynie 22 lata, 1 miesiąc i 26 dni okresów składkowych i 9 dni okresów nieskładkowych, co dało łączny staż 22 lata, 2 miesiące i 5 dni. Organ rentowy zaliczył wnioskodawcy 18 lat i 26 dni pracy w warunkach szczególnych. (decyzja k.24 pliku akt ZUS zainicjowanego wnioskiem z dnia 26 października 2016r.)

W dniu 9 grudnia 2016 roku K. W. złożył odwołanie, wnosząc o zmianę decyzji i przyznanie prawa do emerytury. W uzasadnieniu wskazał, że w latach 1971-1976 był uczniem Technikum Poligraficznego w Ł. i przez cały czas odbywania nauki odbywał cykliczne praktyki w warsztatach szkolnych i drukarniach w Ł., w związku z czym należy uznać, że łączny okres składkowy i nieskładkowy wynosi w jego przypadku 27 lat, 2 miesiące i 5 dni. (odwołanie k 2)

Odpowiadając na odwołanie pismem z dnia 30 grudnia 2016 roku organ rentowy wniósł o jego oddalenie, wywodząc jak w uzasadnieniu decyzji. Organ rentowy wskazał nadto, iż wnioskodawca nie przedstawił żadnych dokumentów na potwierdzenie zatrudnienia w celu nauki zawodu. (odpowiedź na odwołanie k.4)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

K. W. urodził się w dniu (...). Wniosek o emeryturę złożył w dniu 26 października 2016 roku (wniosek k.1-8 pliku akt ZUS zainicjowanego wnioskiem z dnia 26 października 2016r.)

Ogólny staż ubezpieczeniowy wnioskodawcy wynikający z dokumentów potwierdzających zatrudnienie, na dzień 1 stycznia 1999 r. wyniósł 22 lata, 2 miesiące i 5 dni okresów składkowych i nieskładkowych. (okoliczność bezsporna)

Organ rentowy jako okresy pracy w warunkach szczególnych uwzględnił wnioskodawcy łącznie 18 lat i 5 dni.

W okresie od 1 września 1971 roku do 30 czerwca 1976 roku wnioskodawca był uczniem Technikum Papierniczego w Ł.. Było to technikum dzienne. W okresie tej nauki odbywał warsztaty i praktyki w drukarniach (...), gdzie był kierowany na podstawie umów zawieranych pomiędzy tymi drukarniami a Technikum, w którym się uczył. (przesłuchanie wnioskodawcy – e protokół rozprawy – zapis nagrania 00:13:24 w zw. z informacyjnymi wyjaśnieniami 00:01:02 – 00:09:58)

Wnioskodawca nie zawierał żadnych umów z Drukarniami. (przesłuchanie wnioskodawcy – e protokół rozprawy – zapis nagrania 00:13:24 w zw. z informacyjnymi wyjaśnieniami 00:01:02 – 00:09:58)

W pierwszym roku szkolnym praktyki te były raz w tygodniu po 7 godzin, a w kolejnych latach szkolnych – 3 dni w tygodniu po 7 godzin z wyjątkiem ferii zimowych i wakacji letnich. (przesłuchanie wnioskodawcy – e protokół rozprawy – zapis nagrania 00:13:24 w zw. z informacyjnymi wyjaśnieniami 00:01:02 – 00:09:58)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje :

Odwołanie jest niezasadne.

W myśl art. 184 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2016r., poz. 887), ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy tj. w dniu 1 stycznia 1999 r. osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat – dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Zgodnie zaś z brzmieniem ust.2 cytowanego przepisu stanowi, że emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu.

Zgodnie z art.27 cytowanej ustawy ubezpieczonym urodzonym przed 1 stycznia 1949 r. przysługuje emerytura, jeżeli spełnili łącznie następujące warunki: osiągnęli wiek emerytalny wynoszący co najmniej 65 lat (dla mężczyzn), oraz mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat (dla mężczyzn).

Stosownie do treści art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17.12.1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku, będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2 – 3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt. 1.

Według treści § 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 z późn. zm.) za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudniania” uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia. Pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn;
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Powołany wykaz wskazuje wszystkie te prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego.

W świetle § 2 ust. 1 i 2 tegoż rozporządzenia oraz zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy, przy czym powyższe okoliczności pracownik jest obowiązany udowodnić (por. wyrok SN z 15.12.1997 r. II UKN 417/97 – (...) i US (...) i wyrok SN z 15.11.2000 r. II UKN 39/00 Prok. i Prawo (...)).

W przedmiotowym stanie faktycznym nie budzi wątpliwości fakt, iż wnioskodawca spełnia przesłanki ustawowe co do wieku oraz posiadania 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych uznał, że skarżący nie udowodnił wymaganego stażu pracy 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych.

Stanowisko to jest uzasadnione w świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, z którego wprost wynika, że okres nauki wnioskodawcy w Technikum Papierniczym w Ł. nie może zostać uznany za okres składkowy.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych uznał, że skarżący nie udowodnił wymaganego stażu pracy 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych.

Stanowisko to jest uzasadnione w świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, z którego wprost wynika, że okres nauki wnioskodawcy w Technikum Papierniczym w Ł. nie może zostać uznany za okres składkowy.

Wnioskodawca, podejmując praktyki w szkole dziennej nie był zatrudniany przez poszczególne drukarnie, w których odbywał warsztaty.

Nie był zatem osobą młodocianą, o jakiej mowa w art.1 ustawy z dnia 2 lipca 1958 r. o nauce zawodu, przyuczaniu do określonej pracy i warunkach zatrudniania młodocianych w zakładach pracy oraz o wstępnym stażu pracy (Dz. U. Nr 45, poz. 226 ze zm.)

Zgodnie z art. 3 ust. 1 tej ustawy młodociani mogli być zatrudniani przez zakłady pracy tylko w celu nauki zawodu, przyuczania do określonej pracy oraz odbycia wstępnego stażu pracy. Młodociani w wieku powyżej lat 16 mogli być zatrudniani, jeżeli posiadali kwalifikacje zawodowe i odbyli wstępny staż pracy (art. 6) - przy pracach odpowiadających posiadanym przez nich kwalifikacjom albo - jeżeli nie spełniali powyższych warunków - przy pracach niewymagających kwalifikacji zawodowych.

Stosownie do art.12 ust.1 tej ustawy obowiązkiem młodocianych zatrudnionych przez zakłady pracy jest dokończanie się do czasu ukończenia 18 lat życia.

W kwestii kwalifikowania pracy wykonywanej na podstawie umowy o naukę zawodu przypomnieć należy pogląd jaki Sąd Najwyższy wyraził w wyrok z dnia 24 kwietnia 2009 r. sygn. II UK 334/08 (OSNP 2010/23-24/294), a także w wyrok z dnia 20 stycznia 2011 r. sygn. II UK 169/10 (LEX nr 786387), zgodnie z którym okres nauki zawodu odbywanej przed dniem 1 stycznia 1975 r. w ramach umowy zawartej na podstawie przepisów ustawy z dnia 2 lipca 1958 r. o nauce zawodu, przyuczaniu do określonej pracy i warunkach zatrudniania młodocianych w zakładach pracy oraz o wstępnym stażu pracy był w rozumieniu prawa ubezpieczeń społecznych okresem zatrudnienia w ramach stosunku pracy.

Zaliczenie wnioskodawcy „praktycznej nauki zawodu w latach 1971-76 jest nieuzasadnione, ponieważ na tę okoliczność brak dowodów, a to indywidualnej umowy o naukę zawodu czy też świadectwa pracy. Skarżący sam bowiem przyznał, że nie był w okresie nauki zatrudniony przez żaden zakład pracy.

Jako okres składkowy może być bowiem przyjęty jedynie okres zatrudnienia młodocianego a nie okres nauki w technikum. Samo świadectwo ukończenia technikum nie daje podstaw do przyjęcia, że ubezpieczony był wówczas pracownikiem a nie uczniem. Wszak trudno przyjąć, iżby jego praca (zatrudnienie) jako młodocianego polegała na uczeniu się podstawowych (powszechnych) przedmiotów przewidzianych w programie technikum.

Uznać zatem należy, że w technikum wnioskodawca jako uczeń zdobywał wykształcenie na poziomie szkoły średniej i uczył się zawodu, co łączyło się z praktyką zawodową przewidzianą w programie nauczania. Naturalnym było, że uczeń odbywał praktykę, w ramach której wykonywał określone czynności, jednak nie była to praca w ramach pracowniczego zatrudnienia. Od takiej nauki w szkole należy odróżnić zatrudnienie młodocianego na podstawie ustawy z 2 lipca 1958 r. o nauce zawodu.

W związku z tym uznać należy, że wnioskodawca nie wykazał co najmniej 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych.

Nie spełnił tym samym warunku niezbędnego do przyznania mu prawa do spornego świadczenia.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy, na podstawie art.477¹⁴ § 1 k.p.c., oddalił odwołanie.